

Profijt uit diversiteit en fraaie koeien

Voor Jonas Pussemier draait het niet alleen om melk produceren. Winst halen uit diversiteit – zo heeft hij ook een akkerbouwtak en verwerkt hij zijn melk tot hoevezuivel – is voor hem de sleutel. Ook de naamsbekendheid op prijskampen levert de Waalse fokker wat op.

TEKST JUSTINE POPPE

Achter de fraaie koeien van Jonas Pussemier in het Waalse Ophain-Bois-Seigneur-Isaac zit een uniek verhaal. Een verhaal dat teruggaat naar het jaar 1989, als vader Eddy Pussemier (65) een trip maakt naar de Comestar Sale in het Canadese Quebec. De fokkerijgepassioneerde Pussemier is partner van fokkerijsyndicaat Belgistar, dat zijn oog laat vallen op de fraaie Comestar Laurie Sheik (v. Sheik) van de Canadese fokker Marc Comtois. Met een prijskaartje van maar liefst 45.000 Canadese dollar wordt het dier verkocht aan de Belgistar-partners. Comtois houdt 25 procent van de aandelen voor zichzelf en laat de koe op haar thuisbasis spoelen. Haar embryo's reizen over de Atlantische Oceaan en komen bij de mede-eigenaars van Laurie Sheik terecht. Op de boerderij van Eddy Pussemier worden vijf dochters geboren.

Wereldberoemde stammoeder

'Een geweldige zet', vindt zijn zoon en huidig bedrijfsleider Jonas Pussemier (36) ruim dertig jaar na dato. 'Laurie Sheik werd na de aankoop in 1995 bekroond tot Canadese koe van het jaar. Nu, dertig jaar later, zien we hoe ze het holsteinras wereldwijd heeft beïnvloed. Stieren als Comestar Leader, Stormatic, Lheros, Lee en meer recent Lemagic en Loyall, het zijn allemaal nakomelingen van Laurie Sheik.'

De stammoeder van Pussemiers veestapel is wereldberoemd. Zestig procent van de huidige 65 koeien is een nakomeling van Laurie Sheik. Niet voor niets dat Pussemier de dieren graag toont op internationale fokveeshows. En dat is door de jaren ook vaak gebeurd, waardoor 'de Bois Seigneur' een vaste naam is op tal van prijsskampen. De nakomelingen van Laurie Sheik blijven zich tot vandaag de dag keer op keer bewijzen. Zo werd Lasid de Bois Seigneur (Sid x Laurien x Integrity) algemeen kampioen op de Nacht van de Holstein te Libramont in 2017. Deze prijsskamp met lichtshow staat stevast op de kalender van de familie.

Afgelopen zomer haalden de melkveehouders Atwood dochter Atlantic de Bois Seigneur uit de stal om deel te nemen aan een andere keuring in Libramont. 'En met succes', vertelt Jonas. 'Ze werd eerste in haar klasse en haalde ook de titel beste uier binnen.'

Zo'n 37 procent investeringssteun

Vol fokkerijpassie nam Jonas als vanzelfsprekend in 2015 het ouderlijk bedrijf over, waarop zijn vader Eddy in 1982 was begonnen te boeren met 30 koeien en daarna was doorgegroeid naar 50 koeien.

Jonas denkt even terug aan het begin van zijn boeren carrière. 'Eigenlijk was de stal waarin ik in 2015 de koeien molk, met een 2x6 visgraat te krap voor het aantal dieren', geeft hij toe. Met zo'n vijftig koeien dicht opeenvoer waren problemen zoals mastitis en speenbetrapping niet uniek en voor prijsskampdieren totaal niet geoorloofd. 'Ik overwoog twee beslissingen: of ik verminder het aantal dieren of ik zet een nieuwe stal.'

Het werd uiteindelijk een nieuwe stal met een melkrobot, waarbij het hielp dat hij als jonge boer een investeringssteun van 37 procent voor de stal ontving. De bedrijfsvoering die inzet op hoevetoerisme, grondgebonden landbouw en dierwelzijn wordt blijkbaar graag gezien door de overheid. Jonas' moeder Annie verwerkt 10 procent van de melk tot kaas, yoghurt en ijs. De burgers van het dorp bolderen graag met hun auto de kasseien op

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Jonas Pussemier (36) en ouders Annie (65) en Eddy (65) Pussemier
aantal dieren	65 melkkoeien en 120 stuks jongvee
gemiddelde productie	11.000 kg melk, 4,0% vet, 3,3% eiwit
grondgebruik	15 ha mais, 30 ha tarwe, 15 ha suikerbieten en 46 ha gras

Ophain-Bois-Seigneur-Isaac

van de prachtige vierkantshoeve uit 1904 om hier inkoop te doen. Oorspronkelijk was de vierkantshoeve eigendom van kasteel-eigenaren, wier kasteel op een steenworp van de boerderij ligt. Nu is een derde van de grond die Pussemier gebruikt, nog steeds van hen.

Voordat Jonas zijn nieuwe stal toont, loopt hij langs de etalage van de hoevewinkel, waar zijn moeder druk is met het bedienen van de klanten. 'Het kaasmaken begon dertig jaar geleden', zeg Jonas. 'Later kwam ook de vraag naar yoghurt en ijs.'

Inkomsten uit diversiteit

Naast eigen producten is er ook boter, quiche, confituur en huisgemaakte chardonnay van de buren in de winkel te vinden. Zelf springt Jonas niet bij in de hoevewinkel en bij de verwerking van de melk tot hoeveproducten. Zijn vrouw Astrid Debar werkt buitenshuis en zelf heeft hij zijn handen vol aan de melkvee- en akkerbouw. Ook vader Eddy helpt waar nodig en er is een halftijds personeelslid in dienst die helpt met de hoevezuivel.

De vierkantshoeve dateert uit 1904

Links: Jonas met kampioene middenklasse Hanika de Bois Seigneur (v. Haniko) op de Nacht van de Holstein 2023

Rechts: met rubber op de roostervloer probeert de veehouder dikke knieën te voorkomen

De grootste toekomstige uitdaging is het vinden van vervanging voor zijn moeder. Want met het geringe aantal dieren haalt Jonas vooral zijn inkomsten uit de diversiteit van de boerderij. Zo levert de hoevewinkel geld op, maar ook de akkerbouwtak en de jaarlijkse verkoop van circa twintig koeien en vijftien stieren aan collega-landbouwers. De naamsbekendheid zorgt als het ware voor een extra inkomstenbron via directe verkoop van dieren. Dat verklaart het grote aandeel jongvee van 120 stuks op 65 koeien.

De veehouder benadrukt dat hij alleen koeien verkoopt en nooit jongvee. 'Koop je een koe, dan krijg je wat je ziet', verduidelijkt hij. 'Koop je een kalf met goede genoomcijfers, dan koop je een droom die misschien niet uitkomt.'

Jonas gebruikt zo veel mogelijk gesekst sperma. 'Maar als gesekst sperma niet beschikbaar is, gebruik ik conventioneel sperma', vertelt hij. 'Belgisch-witblauwrietjes gebruik ik alleen op dieren die moeilijk drachtig geraken.' Van fokken op genoomcijfers is hij geen fan. 'Ik melk koeien, geen cijfers', zegt hij. 'En die moeten vooral ruim en breed zijn en makkelijk oud kunnen worden.'

Jonas is er vast van overtuigd dat exterieur verband houdt met melkproductie. 'Hoe breder de koe, hoe meer voer erin kan en hoe makkelijker ze meer melk produceert', verduidelijkt hij. Ook uiergezondheid en vruchtbaarheid geeft hij aandacht.

Topgenetica vraagt nuance

De cijfers mogen gezien worden. Met een rantsoen van 30 kg mais, 15 kg gras en 4 kg krachtvoer aan het voerhek met zo'n 18 procent eiwit haalt Jonas een rollend jaargemiddelde van 11.000 kg melk met 4,0 procent vet en 3,3 procent eiwit. In de melkrobot krijgen alle dieren daarnaast 1,2 kg krachtvoer extra met 40 procent eiwit. Produceert het dier meer dan 25 kg melk, dan krijgt het afhankelijk van de melkproductie tussen de 0 en 5,5 kg eiwitbrok van 19 procent eiwit erbij.

De veehouder staart zich niet blind op de melkproductie-cijfers. Hij wil vooral een mooie en gezonde koe in de stal die makkelijk melk produceert. Dat fokkerijkeuzes daarvoor een deel aan bijdragen, spreekt vanzelf, geeft Jonas aan. Toch stelt hij dat topgenetica ook enige nuance vraagt. 'Plaats je een koe met de beste genetica van de

Met de beste dieren door Europa reizen

De passie voor prijskampen zit diep bij de familie Pussemier. Tot nu toe hebben ze aan acht Europese kampioenschappen deelgenomen en evenveel plaatsen in de top 5 behaald. 'Onze beste dieren reizen door Europa', vertelt Jonas Pussemier (36). 'We hebben meegedaan in onder meer Oldenburg, Cremona, Fribourg en Colmar.' Maar ook deelname aan de Nacht van de Holstein in Libramont, Simagéna en Luxembourg Summer stond op het programma. Hun prijzen zijn te veel om op te noemen. Jonas neemt een schriftje met handgeschreven titels, zoals 'Bogaarden 1993', 'Zwolle 1998' en 'Colmar 2016'. De deelnemende

dieren en hun prijzen staan er netjes onder. Hij bladert naar 1996, waarin Black Laure de Bois Seigneur (v. Blackstar) de derde prijs op de Europese show kreeg. 'Zij was een directe dochter van de wereldberoemde Comestar Laurie Sheik', weet hij. Andere dochters van de stammoeder op Pussemiers boerderij waren Belchief de Bois Seigneur (v. Chief Mark) en Comestar Launia Stardust (v. Stardust). In 2017 werd de familie Pussemier bekroond tot beste fokker tijdens de Nacht van de Holstein.

Jonas met een foto van Comestar Laurie Sheik, de wereldberoemde stammoeder van hun veestapel

wereld in een slechte stal, dan bloeit haar potentieel niet op', vertelt de veehouder. 'Zo is mastitis niet enkel een genetica-probleem, maar ontstaat het vooral vanuit de omgeving en het management. Om al het potentieel uit een dier te halen, moet je haar ook alles geven.' Vanuit dat oogpunt heeft Jonas Pussemier de nieuwe stal gebouwd. De diepstrooiselboxen gevuld met een mengsel van stro, water en kalk en de groene plastic schoftbomen stralen een en al koecomfort uit. Met een omgevingstemperatuur van 24 graden Celsius draaien de zeven verticale ventilatoren al op volle toeren boven de 65 koeien in de stal. Om het potentieel uit de hoogproductieve dieren koos Jonas bewust ook voor een melkrobot, waarin de koeien nu gemiddeld 2,7 melkbeurten per dag realiseren. Met een selectiepoort die gekoppeld is aan de data van de melkrobot kunnen de koeien altijd de weide in, op voorwaarde dat de uier maximaal voor 70 procent gevuld is.

Levensduur zorgt voor rendabiliteit

'De koe komt op de eerste plaats, dan ik', zegt Jonas. Hij liet rubber op de roostervloer installeren op plaatsen met veel koeverkeer. Hij wijst naar de roosters rondom de melkrobot en tegen het voerhek. 'Deze vloer voorkomt gewrichtsontstekingen en daarmee dikke knieën', geeft de veehouder mee. In de looppaden tussen de ligbedden bestaat de roostervloer nog steeds uit conventioneel beton, waardoor de klauwen niet te lang worden. 'Met een koe moet je vooral geduld hebben en dat over meerdere jaren', zo verwijst Jonas naar het belang van levensduur. 'Levensduur zorgt voor rendabiliteit', geeft hij mee. 'Ik houd de afkalfleeftijd van mijn jongvee resoluut op 24 maanden. Ik ben ervan overtuigd dat een koe zijn jongvee- en rantsoenkosten terugverdient op een leeftijd van 3,5 jaar. Of anders gezegd: na 3,5 jaar draaien mijn dieren break-even.'

Op dit moment zijn 23 koeien van de 65-koppige veestapel vierdekalfs of ouder. Met een gemiddelde exterieurwaarde van 87,5 punten staat hij op vlak van exterieur in de top vijf van België. De tienjarige koe Shippie is zo'n dier dat zichzelf heeft terugverdient. In zes lactaties produceerde ze 100.000 kg melk met een exterieur van

92 punten. 'Nu zit ze in haar zevende lactatie en komt ze dicht bij de 110.000 kg melk', zegt de veehouder. 'Het is een echte melkmachine. Ze heeft drie weken geleden gekalfd en produceert nu alweer 72 kilo melk per dag. Gedurende haar lactaties produceerde ze gemiddeld 18.560 kilo melk in 305 dagen met 1161 kilo vet en eiwit. Dat is gemiddeld zo'n 60 kilo melk per dag.'

Het draait ook rond autonomie

Het familiale karakter op het bedrijf wil Jonas zo veel mogelijk behouden. Op de vraag of kleinere familiebedrijven ook voldoende toekomstbestendig zijn, antwoordt hij resoluut: 'Jazeker. De diversiteit op zo'n bedrijf en de toewijding per dier zie ik binnen de op duurzaamheid gerichte wetgeving alleen maar als sterkte', zegt hij. 'Maar het draait ook rond autonomie. Met ruwvoer van eigen land dek je je beter in tegen de steeds volatielere marktprijzen.' Ook de zuivelverwerking helpt hem enigszins tegen de fluctuerende melkprijs. Voordat hij de stal uitgaat, neemt hij nog snel de voerschuif in de hand. Shippie kijkt hem nieuwsgierig aan. 'Shippie staat altijd te eten', knipoogt Jonas. Het dier let niet op wat hij zegt. Met smaak smult ze van het rantsoen dat voor haar neus geschoven wordt. |

▲ Zo'n tien procent van de melk wordt verwerkt tot kaas, yoghurt en ijs

Extra foto's online

Meer fotomateriaal van Bois-Seigneur Holstein is te bekijken op de website van Veeteelt.

▶ Fotoserie op veeteelt.nl